

tionem appellationis in hac parte pro fabrica interposita, nec litis inter has partes vertentis, cap. inter monasterium, ubique gloss. verb. processus de re judic. Gregorius decif. 2, n. 5. Buratt. dec. 776, n. 10. Et de lite cum fabrica late idem Marant. respons. 21, n. 7. cum seqq. dicto lib. 2. Ac demum excluso Andrea de Muus ab intestato controversam hereditatem prætentente, quia vulgare est cessare causam intestati si existente testamento, l. antequam, C. commun. de succes. l. quando la 2. & l. nec his, §. fin. ff. de acquir. possess. quod ad favorem piæ causæ sustinetur, non obstante præteritione, si non solum ascendentium, sed etiam liberorum, ut firmat Clarus in §. Testamentum quæst. 6. n. 8. Crass. in eodem §. quæst. 18, nu. 8, Carolus Tap. decif. Neap. 58, n. 11.

Atque ita fuit resolutum omnibus informantibus, &c.

DECISIO CXIII.

R. P. D. MELTIO.

Beneventana dotis.

Lunæ 26. Aprilis 1656.

SUMMARIUM.

- 1 Sententia transit in iudicatum ob non prosecutam appellationem.
- 2 Restitutio in integrum non datur non constito de læsione.
- 3 Sententiæ validitas ex revolutione processus dignoscitur.
- 4 Via executiva agitur ad mandatum de associando.
- 5 Promittens solvere ad effectum investiendi, si non solvit, tenetur ad interesse.
- 6 Verbum, relinquere, importat actum ultimæ voluntatis.
- 7 Infirmitas sola donatoris non inducit præsumptionem fraudis. Amplia ut n. 8.

Julia Mora cum debitor remaneret Lucretiæ ejus filix, & Federici viri in ducatis 1500. occasione residui dotis illi constituta, unâ cum fructibus decursis, & non solutis assignavit de anno 1621. dictis conjugibus annum redditum ducatorum 90. super quodam ejus prædio Dischii, & ejus domibus exigendum, donec fuissent integraliter satisfacti de dicto residuo dotis, dictaque assignatio facta fuit cum pacto precarii, & facultate apprehendendi possessionem propria auctoritate; cujus vigore prædefuncto dicto Fabricio viro Lucretia egit, & obtinuit ad dicta bona associati, citatis filiis, & hæredibus quondam D. Vincentii Mora hæredis D. quondam Juliæ, ad quorum instantiam interposita; sed non deinde prosecuta infra legitimum tempus, appellatione, causaque ad Rotam delata dubitatum fuit, an constaret de iudicata, vel potius de causis restitutionis in integrum. Et Domini affirmativè quoad primam partem, negativè verò quoad secundam responderunt.

Constat enim de re iudicata, quia cum à die relaxati mandati de associando ad diem prosecutionis appellacionis, nedum effluerit biennium, sed sexennium absque nulla fatalium prorogatione appellatio effecta fuit deserta, & mandatum fecit transitum in iudicatum, perinde ac si

ab eo appellatum non fuisset, cap. cum sit Romana extr. de appell. Clem. si appellationem eodem tit. l. 2. & l. fin. & auth. hi qui C. de tempor. & repar. appell. Rot. in recent. decif. 414, n. 3. p. 5. & fuit dictum, in Aquil. Jurispatron. 4, Jun. 1646. coram E. D. Card. Corrado.

Pariter Domini censuerunt non constare de causis restitutionis in integrum, quia illa non datur sine læsione si resultante ex injustitia, vel nullitate sententiæ, Rota, coram Scraphin. dec. 634, n. 1, dec. 731, n. 1, p. 2, recent. & in Romana Salviani 30. Januarii 1645. coram R. P. D. meo Bichio, §. pro rata fructuum, & in Romana hereditatis 18. Maii 1648. coram R. P. D. Peutingerio. Cum itaque in proposito casu, ne dum non constet de aliqua nullitate, vel injustitia mandati, sed potius illud undique justum, & validum appareat, merito dicta restitutio in integrum denegata fuit.

Validitas non controversatur, & satis probata apparet ex revolutione processus, ex quo constat de omnibus requisitis, juxta vulgatam decisionem Caputaq. decif. 260, p. 2.

Justitia verò patet ex dicto instrumento assignationis annuorum ducatorum 90 super prædio Dischii, & domibus, donec fuisset solum dictum residuum dotis ducat. 150, cum pacto precarii, & auctoritate apprehendendi possessionem propria auctoritate, cujus vigore potuit Lucretia executivè si agere, & mandatum de associando obtinere ad possessionem dictorum honorum pro satisfactione dicti annui redditus ad text. in l. 3. ibique Gloss. verb. Non videtur, & communiter DD. C. de pign. Alex. conf. 131, n. 4. post med. vers. Ibi etiam singulariter, lib. 4. Signorolus, conf. 4, n. 15. vers. 2. Insurgit Rota, coram Buratto, dec. 887, n. 4, vers. Justitia autem, & fuit dictum in Bisuntina census 27. Novembris 1645, coram E. D. Card. Conrad. in Rom. vineæ 29. April. 1648. & 23. Mart. 1649, coram R. Terracinen. §. cum itaque, in fine.

Neque obstat præsentia injustitia mandati ex eo deducta, quod cum, soluto per mortem viri matrimonio, desierit dos, cessare propterea deberet etiam assignatio fructuum, pro quibus concessa fuit associatio, quia dicti fructus non debebantur, tanquam dotales, sed tanquam specialiter assignati Lucretiæ, donec fuisset satisfacta de scutis 1500. pro residuo suæ dotis, quæ conventio valida fuit; quia cum Julia promississet solvere dictam dotem ad effectum investiendi si in tot bonis, & interim solvere fructus ad rationem octo pro centenario, utique tam Lucretia, quam ejus hæredes bene possunt consequi dictum annum redditum, ut supra assignatum loco eorum fructuum, quos percepissent, atque perciperent, si dictum investimentum factum fuisset, Hondedeus, conf. 39, n. 13. ad med. & seqq. lib. 2. Grat. disc. pr. forens. c. 240, n. 34. vers. Quamvis, & seqq. & c. 579, n. 18, cum seqq. Rot. dec. 904, ad finem vers. Non obstat, quod Tiberius p. 4, divers. & fuit dictum in Romana multiplici, coram Ubaldo, quæ est decisio post Cencium de censib. 479, n. 9, & 10, in Bononiens. de Lambertinis coram R. P. D. meo Bichio post Zach. de oblig. Cameral. decif. 275, n. 40, & seqq. vers. Neque ad hunc effectum, in Romana investimenti 22. Junii 1629, & 22. Maii 1630, coram R. Terracinen. in Ariminens. primogenituræ 15. Maii 1634, coram Cocino in Viterbien. dotis 26. Junii 1641, coram R. D. meo Decano, in Romana quatuor domorum 21. Junii 1649, coram R. P. D. Peutingerio, & denique in Romana fructuum census 24. Novembris 1649, coram R. P. D. meo Verospio.

Non

Non etiam refragatur alterum præsentis injustitiæ objectum in eo fundatum, quod cum Lucretia in instrumento dotali promiserit, e-veniente casu restitutionis, illam restituere secundum consuetudinem Neapolis nuncupatam alla nova maniera, in qua disponitur, quod mulier decedens sine filiis non possit disponere, nisi de medietate dotis, alterâ medietate dotanti reservata; ex dote autem scutorum 3500. Lucretiæ promissa jam perfoluta esset summa scutorum 2000. ideo nulla actio Marchioni Gofredo hæredi dictæ Lucretiæ pro dicta associacione competere, sed potius ipse teneretur refundere alteri parti scuta 250. quæ plus sua medietate consecutus fuerat.

Objectum enim de facili tolli visum fuit ea facti animadversione, quod non Marchio Gofredus, prout Joannes Dominicus, alique de Mora male supponuntur, sed ipsamet Lucretia pro associacione instetit, ac illam obtinuit, & ita frustra de excessu opponitur prætextu dictæ consuetudinis, quia vivente dicta Lucretia integra dos illi debebatur, nec consuetudini locus esse poterat.

Præterea ponderatum etiam fuit, quod admisso, ut de tempore petita associacionis mortuo jam fuisset dicta Lucretia, adhuc actio Marchioni Gofredo ipsius hæredi optimè competisset pro dicto residuo dotis consequendo, nihil obstante supra dicta consuetudine Neapolis: nam cum Lucretia titulo donationis irrevocabilis inter vivos dicta scuta 1500. donasset Marchioni, consuetudo huic casui applicari non poterat, quia illa adimens mulieri facultatem disponendi ultra medietatem, loquitur quo verbum, relinquere, si quod ex propria sui natura actum gestum per viam solius ultimæ voluntatis, & non inter vivos importat §. disponat, Auth. de nuptiis. Jas. in rubr. ff. solut. matrim. nu. 29, & 30, ibique Alex. n. 16. Paris. conf. 21, num. 48, versic. minus, & lib. 2, & conf. 33, n. 57, vers. cum verbum disponere, lib. 3. Nat. conf. 563, n. 26, vers. ostenditur ex eo, volum. 3. Surd. conf. 337, n. 7, & decif. 273, n. 12, vers. 2, quia, & decif. 279, n. 7, vers. quia hæc est propria; & in specie consuetudinis Neapolitanæ, vel similis firmat Afflic. decif. 370, n. 12. vers. verbum enim, Franc. decif. 435, n. 35, & decif. 518, nu. 7, & seqq. Boer. decif. 204, numer. 46. Peregrin. decif. Pavavin. 68, sub n. 11, & in puncto casus nostri fuit resolutum in Beneventana donationis, seu Territorii coram Gypso, quæ est decif. 879, n. 1, & per tot. part. 4, divers. ubi in specie consideratum fuit, quod consuetudo prædicta, tam in Capitulis antecedentibus, quam subsequenter, loquitur tantummodo de ultimis voluntatibus; ex quo inferitur, ut etiam in dicto Capitulo intelligenda sit, retento eodem Themate.

Denique non obstat, quod dicta donatio facta prætentando in fraudem dictæ consuetudinis, ex quo Lucretia de tempore donationis in lecto infirma, & morti proxima jacebat. Quia ultra quod donatio facta fuit de mense Augusti, & ipsa deceffit de mense Novembris, adhuc sola infirmitas non est apta inducere fraudis præsumptionem, nisi & aliæ conjecturæ dictæ fraudis adminiculativæ concurrant, Alexander, in l. si quis posthumus, in princip. ff. de liber. & posth. Burfat. qui alios cumulat, conf. 40, n. 70, vers. nec est verum, Rot. divers. decif. 879, in fine, vers. Non obstat quod Domina Felicianæ, part.

4, tanto minus, cum dicta donatio appareat facta Gofredo nepoti, ratione sanguinis, & benevolentix, quo casu cessat quæcunque contraria præsumptio, ut in terminis firmant Giova-gnon. conf. 44, n. 61, & seqq. lib. 2, & Burfat. d. conf. 40, n. 66, & 67, vers. 30. dicitur. Et ita utraque parte, &c.

DECISIO CXIV.

R. P. D. CELSO.

Romana Apothecarum.

Mercurii 17. Maii 1656.

SUMMARIUM.

- 1 Obligatio Cameralis habet executionem paratam.
- 2 Bona reperta in hereditate debitoris præsumuntur illius.
- 3 Executio præsumitur valida.
- 4 Donationes tot censentur, quot personæ quibus donatum fuit. Stipulatæ pro filiis, filii à donante, non à donatario dicuntur habere, n. 5.
- 6 Filii tanquam filii, non uti hæredes, vocati censentur ad donationem pro filiis à parentibus stipulatam, & num. 7. In condicione positi ex statuto Urbis censentur vocati, n. 8. Amplia, ut n. 9.
- 10 Clausula contractui adjecta ab eo restrictionem recipiunt.
- 11 Retentio non nisi in bonis debitoris competit. Pro credito illiquide non datur, n. 12.
- 13 Ususfructus ex reservatione proprietatis censentur translata.

Antonius de Di Amati, hæres Matthæi patris obtinuit mandatum ab A. C. contra bona hereditaria Antonii Mainardi sui debitoris, cujus vigore fuit facta executio super apotheca, & mansionibus controversis, sitis propè Montem Jordanum, sed adita signatura, & commissa causa bon. mem. Bichio, cum clausula, ut ad legitimam executionem procederet, fuit coram eo disputatum prædictum dubium, & resolutum affirmativè, quia verò morte præventus non valuit decisionem extendere; ego subrogatus in ejus locum à Reverendiss. D. meo Decano hujusmodi onus assumpsi.

Ratio resolutionis fuit, quia creditum de Di Amati est indubitatum, resultans ex instrumento publico sub obligatione si amplissima in forma Camerae quod propterea paratam habet executionem, & jus tribuit pro obtinente mandato, contra hæredem obligati, ut tradit Gallef. de oblig. Camer. quæst. 4, n. 12. ibique Add. n. 16, & 13. Rot. decif. 686, nu. 11, & decif. 695, eod. nu. part. 2, recent. & coram Merlin. decif. 577, num. 1.

Et bona executata reperta fuerunt in hereditate Antonii debitoris, si unde ad ipsum præsumuntur spectare, donec contrarium ex adverso probetur juxta Gloss. in l. 1, verbo, restituantur, Cod. de privil. fisco. Rota coram sanct. mem. Gregor. decif. 402, num. 2. & coram Burat. decif. 196, n. 1, & seqq. & decif. 675, n. 3, & in recent. decif. 533, nu. 1, & decif. 568, num. 1, & 2, part. 5.

Rectè itaque fuit facta executio super bonis prædictis pro qua in dubio pronunciantum